

Nr 17.

Av herr **Johnsson** i Kastanjegården m. fl., *angående åtgärder för bevarande av Mörrumsån såsom laxproducerande och laxförande vattendrag.*

Mörrumsån, som under decennier blivit välbekant inte bara i Sverige utan långt utanför landets gränser bl. a. genom sitt laxfiske, har nu blivit synnerligen aktuell på grund av planer om utbyggnad av återstående strömfall i hela Mörrumsån.

Vad kan en dylik utbyggnad ha för inverkan på laxbeståndet och fisket i havet?

Mörrumsån har under en tid av 12 år i medeltal lämnat ett fångstvärde av i runt tal 100 000 kr. — därtill kommer värdet av sportfisket med cirka 25 000 kr. årligen. Detta belopp representerar fångstvärdet av lax och laxöring, som fångats i själva Mörrumsån, men icke värdet av den i ån producerade myckenhet laxartade fiskar, som fiskas i havet. Man räknar i allmänhet med att fångsten av den i viss flod eller å producerade laxen och laxöringen till högst $\frac{1}{3}$ sker i floden eller ån, medan minst $\frac{2}{3}$ fiskas i havet. Med hänsyn till penningvärdeförändringen, som skett under de senaste åren, beräknas det genomsnittliga fångstvärdet i runt tal uppgå till 360 000 kronor.

I Mörrumsån vandrar laxen nu upp till Hemsjö nedre kraftstation, belägen ca 20 km från havet. Om det planerade kraftverket vid Vittskövle kommer att anläggas kommer ca 10 km utmärkta lek- och yngelplatser ovanför detsamma att helt avstängas för laxen. Nedan nämnda anläggning mot havet finns 2 km lekplatser, men då det i ansökan begäres att på denna sträcka genom Mörrums samhälle endast skall framsläppas 4 kbm/sek. (övrig framrinning genom tunnel direkt till havet) kommer även detta lilla lek-område att avstängas för laxen, då det inte blir möjligt för fisken att vandra upp i denna ringa vattenframrinning och även vid en vattenföring av 7 kbm är detta uteslutet, vilket tydligt framgick vid den företagna provregleringen den 6 december, då lekplatserna helt eller delvis låg över vattnet.

Då Mörrumsån är det enda vattendraget i södra Sverige, som har ett laxbestånd av betydelse och i förhållande till vattenmängden (medelvattenföring av 25 kbm/sek.) ett av de bästa i landet, blir följderna av detta revolutionerande bygnadsprojekt att ån upphör som laxproducerande vattendrag. Detta kommer att drabba kronans laxfiske i ån, som kommer att helt försvinna, men det blir i ännu högre grad mera ekonomiskt kännbart för yrkesfiskarna i Östersjön och speciellt i Blekinge och på Gotland, där det

finnes en betydande kår av yrkesfiskare för vilka laxfisket utgör en väsentlig del av deras nuvarande tämligen blygsamma inkomster. Dessa fiskare har investerat stora belopp i båtar, redskap etc. för bedrivande av laxfiske i olika delar av Östersjön under tider, då fiske efter andra fiskslag inte lönar sig.

Visserligen framhålles i ansökan till vattendomstolen att bortfallet av laxens lekplatser skall kompenseras genom uppfödning av laxungar på konstlad väg i tråg etc., och på så sätt laxbeståndet upprätthållas som förut. Dessa löften är synnerligen illusoriska, då man vet att trots stora kostnader det inte hittills lyckats på den vägen återställa ett genom vattenbyggnad skövlad laxbestånd i våra vattendrag.

Då Mörrumsån genom sitt sydliga läge har den fördelen att laxungarna där blir färdiga för utvandring till havet vid 2 års ålder, medan de där emot behöver 4 år i Torne älv för att uppnå samma stadium, blir laxproduktionen i Mörrumsån i proportion den dubbla emot älven i norr, och då Mörrumsåns andel vad det gäller kraftförsörjningen är av underordnad betydelse, talar allt för att vidare utbyggnad av Mörrumsån inte bör ske utan att densamma i framtiden blir ett reservat till stort gagn för laxproduktionen, en åtgärd till stor nytta för yrkesfiskarna i havet och därmed bidra till att höja deras levnadsstandard, samtidigt som en oskövlat laxälv med dess säregna vackra natur efterlämnas åt kommande släkten.

Vilka åtgärder, som kan vidtagas för att vinna detta syfte, anser vi det onödigt att här ingå på, utan bör detta bli föremål för Kungl. Maj:ts prövning. De förslag, till vilka en sådan prövning kan föranleda och som fordrar riksdagens medverkan, bör underställas riksdagen.

Med stöd av det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att åtgärder vidtages i syfte att bevara Mörrumsån i Blekinge såsom laxproducerande och laxförande vattendrag.

Stockholm den 13 januari 1954.

Per A. Johnsson

i Kastanjegården.

Olaus Nyberg.

Edvard Mårtensson

i Smedstorp.

Birger Utbult.

Johan Ahlsten.

Jöns Nilsson

i Bästekille.

Bengt Arweson.

Sven Svensson

Hans Levin.

i Krokstorp.

Eric Nilsson

i Svalöv.

T. G. v. Seth.